

Пролог

Я, прислужниця повелительки нашої Гелли, володарки Гельгейму. Я розповім вам історію Спіднього царства і чотирьох братів, покликаних там правити. Тож слухайте.

Був Усебог – єдиний, вічний. По-різному його називали: Одін, Сварог, Анвалус та ще багато інших імен він мав. Створив він камінь Олтар, навколо якого наростив первісне Всесвіття і заселив його своїми творіннями, що їх ми називаємо богами й богинями. Однак недовго у Всесвітті панували злагода і гармонія. Боги почали з'ясовувати між собою, хто сильніший, розумніший чи навіть вродливіший. Між ними постійно спалахували сварки, які загрожували перерости у справжнісінькі війни. А війни богів – то страх і суцільна розруха. Тож Усебог узяв камінь Олтар, поклав на долоню і щосили вдарив кулаком. Камінь розпався на три частини і тієї ж миті Всесвіття розшарувалося на три царства: Вишне, Осереднє та Спіднє. Боги ж опинилися в Позасвітті.

– Усебатьку, чому ти вигнав нас із нашого дому? – запитали вони, спантеличені від такого дійства.

Той лиш хитро зиркнув на них і прорік:

– То не був ваш дім. Я нарешті побачив, ким ви є, і створив для вас нові домівки.

З цими словами в кожне царство Всебог поклав шматок Олтару. Вони, мов плоди, мали дозріти у свій час. Першим достигло Вишне

царство. В ньому й оселилися боги. Потім достигло Осереднє царство, яке Всебог заселив людьми, а його діти-боги – іншими створіннями. Останнім достигло Спіднє царство. І правити ним Усебог поставив чотирьох богів, котрі вважали себе темними. Ці боги називали себе братами, бо були мов споріднені душі. Двоє з них прибули з доньками, матері яких залишилися у Вишньому царстві. Розповідають, що коронація на панування сталася так.

Слустився Всебог у Спіднє царство і промовив до темних богів:

– Се є ваша вотчина, тут ви прийматимете втілені душі неправедних і володарюватимете над ними, допоки вони не спокутують свою неправедність, щоб потім за вашим велінням або перейти у Вишне царство, або відродитися в Осередньому, щоб не розвіятися вщент. Темні мовчки слухали Всебатька. Лише наймолодший роззирався, намагаючись розгледіти сірий непривітний світ, яким доведеться правити.

Всебог глянув на старшого брата:

– Темновите, підійди-но сюди.

Темновит торкнувся плеча своєї доньки Марени і ступив уперед.

– Віднині створені називатимуть тебе Чорнобогом. Ти маєш посісти на Корочунському пагорбі, – прорік Усебог, – і збудувати там вежу. Однак спершу здолай охоронця того пагорба.

Очі Всебога засяяли лукавством, правиця вказала напрямком.

– Тату, я чекатиму на тебе, – прошепотіла Марена. – Нехай твоя булава допоможе тобі.

Темновит-Чорнобог лагідно всміхнувся доньці, обвів поглядом братів. Різким рухом надів рогатий шолом, взяв щит, підхопив булаву і рушив у вказаному напрямку. Не довго гаючись, він досяг пагорба. Його пологий схил сірів залізом, а на вершечку сидів здоровенний триголовий змії. Темновит ступив на схил. Під ногами забовваніло, мов ударили об здоровсний казан.

– Ти хто такий? – спалахнули вогнем голови змія. – Чого тобі треба?

Темновит підійшов ближче, опустив булаву, глянув на змія з викликом:

– Як твоє ймення?

Голови гадини високо здійнялися, середня прогриміла:

– Горин.

Темновит сперся на булаву.

– Я, Горине, Чорнобог, син Усебога, прийшов тут правити.

Змій гучно реготнув, аж розляглося довкола потрійне відлуння.

– Господар тут я! І володарюватиму до скону світу.

Чорнобог лиш осміхнувся, гордовито пригладивши вуса.

– Викликаю тебе на герць. Хто встоїть на ногах, той і буде тут володарювати.

Змій злостиво примружився, закивав головами.

– Цур, я б'ю першим!

Темновит кивнув і підійняв щита.

Змій присів, зснацька підскочив і як гепнув Чорнобога лапою, що той аж по самі литки вгруз у залізо. Земля задвигтіла, широкий щит ледь витримав удар.

– Тепер моя черга.

Чорнобог підхопив булаву, підскочив і як лусне змія по середній голові, що той аж по пояс вгруз у залізо. Бог миттю звів булаву і прогримів:

– Будеш мені підкорятися?

Горин шалено заборсався, та вибратися із залізної пастки так і не зміг. Хотів дихнути вогнем, але побачив підняту булаву, лють в очах Чорнобога і схилився в покорі.

– Я твій раб навіки.

Чорнобог затряс булавою і прокричав:

– Я – Чорнобог! Віднині я володар Корочуна і все довкола має підкорятися мені!

Всебог, що уважно спостерігав за дійством, лише схвально кивнув і глянув на другого брата.

– Локі, якого піддані називатимуть Логе, твій пагорб Гейм. Рушай туди, – очі Всебога блиснули, – і прояви свою доблесть.

Створення

Чорні хмари, мов зграя гайвороння, сунуть вечірнім небом. Степ тихо шумить різнотрав'ям. На древньому кургані палахкотить високе іскристе вогнище. Обабіч вогнища півколом укопано чотири палі. На кожній – вовчий череп. Навколо двох – купи сухого хмизу. Біля інших двох – опудала, схожі на людей, скручені з соломи та гілок і обмазані брудом.

Перед багаттям гордовито стоїть Ер-Каан – один із володарів Потойбіччя. Його зелені очі смарагдами виблискують у світлі полум'я. На шкіряному нагруднику, мов випалений, чорніє символ у вигляді павука. Довге руде волосся ледь гойдається від вітру.

Бог глянув на опудала. Його задум має стати дійсністю.

– Нехай тягнуть бранок сюди, – Ер-Каан зиркнув на чоловіка у червоній реверенді, розшитій символами у вигляді павуків. Той стояв позаду, поштиво схиливши голову. – Тоді відішлеш песиголовців назад до війська. Зайві очі тут мені не потрібні.

– Так, володарю, – промовив жрець і рушив схилом униз до двох песиголовців із бранками, що їх узяли в недалекому селі.

Ер-Каан підвів голову. Глянув у небо.

– Всебатьку, – гучно мовив він, – чуєш мене ти чи ні, але всупереч твоїй волі я зламав перепону між царствами і здійснию те, що задумав.

Позаду зашуміли песиголовці з бранками.

– Володарю, – промовив жрець, – куди їх?

Бог озирнувся. Двоє песиголовців тримали на плечах зв'язаних дівчат, напоєних дурманним зіллям.

– Прив'яжіть до паль із хмизом.

Песиголовці покірно виконали наказ. Голови дівчат безвільно схилилися на груди.

– Геть звідси! – наказав жрець. – Повертайтеся до зграї!

Песиголовці поштиво схилилися й швидко зникли з очей. Настала мить творіння.

– Приведи їх до тями, – бог наказав жерцєві.

Той підтюпцем підбіг до однієї палі, підніс до носа бранки якесь зілля. Та смикнула головою і розплющила очі. Те саме жрець зробив з іншою дівчиною.

– Добре, – тихо сказав Ер-Каан. – Тепер вогонь.

Бранки відчайдушно заборсалися. Жрець підхопив із полум'я палаючу гілку і по черзі тикнув у хмиз навколо паль. Одна бранка несамовито застогнала. Мотузка з ганчіркою в її роті заважала їй кричати. Інша бранка лиш запищала. Полум'я охопило їхні ноги. Довкола рознісся сморід паленої шкіри. Жрець задоволено посміхнувся.

Ер-Каан повільно випростав у сторону бранок руки з відкритими долонями. Йому потрібні були стражденні душі живих. Він відчував ці душі: палаючі зернинки глибоко в смертній плоті. Бог Потойбіччя напружився, стиснув кулаки і потягнув їх до себе. Обидві душі відчайдушно затріпотіли, мов злякалися своєї моторошної участі. Ер-Каан напружився. Губи міцно стиснулися, на щелепі випнулися жовна. Душі міцно трималися за плоть. Все ж його сила в Осередньому царстві була набагато слабшою, ніж у його вотчині – вежі Тойбодим Спіднього царства.

– Володарю, – промовив жрець, – вам допомогти?

Ер-Каан заскреготів зубами.

– Я сам, – гаркнув у відповідь і з силою смикнув кулаки на себе. З грудей бранок вислизнули світлі цятки і непевно полинули до бога. Тіла нещасних затріскотіли і чорними обгорілими клаптями розсипалися. Полум'я в основі паль згасло. Ер-Каан розкрив кулаки. Цятки, посмикуючись, опустилися в долоні. На обличчі бога за-